

**Karolinska
Institutet**

MC.20221130

Bevakning av ny information om bioetik med fokus på hälso- och sjukvårdsetik. November 2022.

Research och sammanställning görs av Marie Chenik. Bevakningen är resultatet av ett ideellt arbete som startade juni 2016.

Ett nyhetsbrev skickas av Marie en gång/vecka till den som önskar prenumerera.

Varje månad publiceras sammanställningen av nyhetsbreven på: [Praktiskt om etik | Karolinska Institutet \(ki.se\)](https://www.ki.se/nyhetsbrev)

Synpunkter och förslag välkomnas och skickas till marie.chenik@ki.se

Ukraine. Bild av Plantu (fransk tecknare). 2022.

Postal address
Karolinska Institutet
171 77 Stockholm
SWEDEN

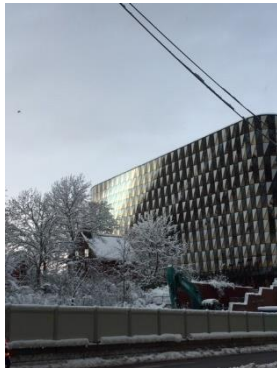
Visiting address
Tomtebodavägen 18A
Stockholm

Telephone
+46-8-524 80 000, switch

E-Mail
marie.chenik@ki.se
Web
[ki.se](https://www.ki.se)

Vecka 47

Denna vecka blir det 9 månader sen Ryssland invaderade Ukraina och jag vill skicka en artikel om gatukonstnären Banksy som så många artister före honom förvandlar det hemska i kriget till konst: [Banksy in Ukraine: how his defiant new works offer hope \(theconversation.com\)](#) av Rachel Kerr Professor of War and Society King's College London.

Här är andra nyheter: [Svårbehandlade självskador och ätstörningar kräver högspecialiserad vård - Socialstyrelsen](#) ; Bok om Anorexia. Recension av Nils Lolk. [Sara Meidells "Ut ur min kropp" kritiserar – Nu svarar Norstedt | SvD](#)

Det kan låta uppenbart att vård ska ges efter behov, men i såväl hälso- och sjukvården som i politiken är det ofta strukturella prioriteringar och tillgängliga resurser som är avgörande för utfallet av en behovsprioritering, skriver debattören. [Slutreplik: "Vi noterar att solidaritetsprincipen inte nämns" - Altinget: Omsorg](#)

Tidöavtalet kommer att göra det både svårare och dyrare för oss inom vården att utföra våra arbetsuppgifter, skriver bland andra Magnus Isacson, Sfam, och Tobias Alfvén, SLS. ["Tolk är en förutsättning för en fungerande kommunikation" - Dagens Medicin](#)

Jämförelser av olika handlingsalternativ är centralt i vårt resonering när vi försöker bestämma oss för vad vi bör göra. [Andersson & Herlitz: Om hur ojämförbarhet kan göras begripligt – svenskfilosofi.se](#)

Ivar Arpi skriver om varför han svängt i debatten om dödshjälp. [Ivar Arpi: Dödshjälp är den sista friheten - Kvartal](#)

I Frankrike startar den 8 december en stor debatt om livets slut. Den ska pågå i flera månader. *A propos du débat citoyen de la fin de vie qui commence le 8 décembre.* Matthieu Le Dorze, Hôpital Lariboisière, APHP / Pierre-Francois Perrigault, Centre Hospitalo-universitaire de Montpellier. [Réanimateurs, nous nous engageons pour un débat sur la fin de vie sans caricature ni banalisation | article | Espace éthique/Ile-de-France \(espace-ethique.org\)](#)

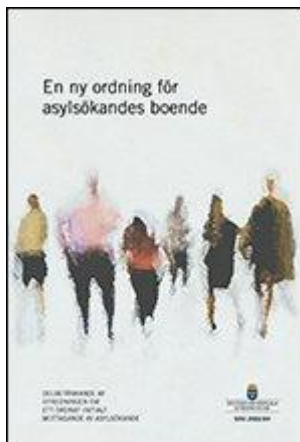
Emmanuel Hirsch Professeur d'éthique médicale, Université Paris-Saclay. [Fin de vie : Plutôt que des directives anticipées, parlons de directives concertées \(theconversation.com\)](#)

Hilliard F. et al. *Voices of Women With Lived Experience of Substance Use During Pregnancy: A Qualitative Study of Motivators and Barriers to Recruitment and Retention in Research*. Family & Community Health: January/March 2023 - Volume 46 - Issue 1 - p 1-12. doi: 10.1097/FCH.0000000000000349

Notini, L., & Oakley, J. (2022). *When (if ever) may doctors discuss religion with their patients?* Bioethics, 1–9. <https://doi.org/10.1111/bioe.13111>

Matthew K. Wynia, M.D., M.P.H. [Professional Civil Disobedience — Medical-Society Responsibilities after Dobbs | NEJM](#)

Vecka 46

Nytt. SOU 2022:64. Delbetänkande av *Utredningen om ett ordnat initialt mottagande av asylsökande*. [En ny ordning för asylsökandes boende - Regeringen.se](#)

Inger Torpenberg, sjuksköterska och sakkunnig i etik- och folkhälsofrågor, Svensk sjuksköterskeförening, ger råd. [Etikexperten: ”Agera som om patienten vore svensk medborgare” | Vårdfokus \(vardfokus.se\)](#)

Riksdagen. [Hetsig debatt om tolkar: »Har inte sagt att det strider mot någon lag« \(lakartidningen.se\)](#)

Debatt. Läkarestudenter: [I en bra vård ges ingen plats för funkofobi \(lakartidningen.se\)](#)

Örjan Grudens son Love planerade och genomförde sedan sitt eget självmord. [Själv mord efter moget övervägande - Kvartal](#)

Om skärmtittande, hjärnans utveckling och släktens framgångsrika män men olyckliga kvinnor. [Hugo Lagercrantz – barnläkaren med krav på att lyckas 13 november 2022 - Söndagsintervjun | Sveriges Radio](#)

Oetisk och oseriös forskning bör inte släppas igenom. Alicia och Rolf Medina. [Studie om snygghet är forskningspopulism, skriver forskare | SvD Debatt](#)

Replik. Joakim Westerlund, Andreas Bergh, Niclas Berggren. [Omotiverad attack på doktorand, skriver Andreas Bergh med flera | SvD Debatt](#)

Ingvar Krakau, Karolinska institutet. [Hur skilja agnarna från vetet i vetenskapliga artiklar \(lakartidningen.se\)](#)

Bartholdson, C. et al. *What outcomes of moral case deliberations are perceived important for healthcare professionals to handle moral challenges?* A national cross-sectional study in paediatric oncology. BMC Med Ethics 23, 108 (2022). <https://doi.org/10.1186/s12910-022-00851-3>

Ali R, Piscitello G. *Improving Knowledge, Attitudes, and Skills of Medical Clinicians and Trainees in Clinical Medical Ethics.* American Journal of Hospice and Palliative Medicine®. 2022. <https://doi.org/10.1177/10499091221084675>

Bunnik, E.M et al. (2022). *Ethical Frameworks for Disclosure of Alzheimer Disease Biomarkers to Research Participants: Conflicting Norms and a Nuanced Policy.* Ethics & Human Research, 44: 2-13. <https://doi.org/10.1002/eahr.500146>

van Till, S. et al. (2022). *Access to effective but expensive treatments: An analysis of the solidarity argument in discussions on funding of medical treatments.* Bioethics. <https://doi.org/10.1111/bioe.13108>

Goodman, C., Houk, T. *Misapplying autonomy: why patient wishes cannot settle treatment decisions.* Theor Med Bioeth (2022). <https://doi.org/10.1007/s11017-022-09593-0>

James Smith. [On the politics and ethics of strike action by health professionals - The Lancet](#)

Nationella etiknätverket informerar! Den årliga sammankomsten hålls i Stockholm den 2 december 10.00-15.30. Den som är intresserad ska kontakta rose-marie.isaksson@norrboten.se

Vecka 45

Lars Rocksén. [Klimatfrågan är vår tids ödesfråga \(lakartidningen.se\)](#)

"Tyvärr verkar vi människor vara sådana som ofta avvaktar tills katastrofen redan har hänt." [Forskare: Vi är för sent ute med klimatanpassningen | Dagens Arena](#)

Nytt. SOU 2022:57. [Ett stärkt skydd för civilbefolkningen vid höjd beredskap - Regeringen.se](#)

Uppmaning till nya regeringen. [27 aktörer: Regeringen måste prioritera medicinsk forskning - Altinget - Allt om politik: altinget.se](#)

Sjukvårdsminister Acko Ankarberg Johansson. [Regeringen utreder förbud av "oskuldoperationer" | SVT Nyheter](#)

Mattias Andersson, förbundsdirektör Svenska vård. [Är det bara behovsprincipen som ska styra vården, Ankarberg Johansson \(KD\)? - Altinget - Allt om politik: altinget.se](#)

Replik. Principen om vård efter behov står inte i motsatsförhållande till den etiska plattformen. [Replik: "Ingen har påstått att endast behovsprincipen ska styra vården" - Altinget - Allt om politik: altinget.se](#)

Styrningen av svensk hälso- och sjukvård behöver genomgå en etisk analys. [Sjukvårdsministern: "Vi måste hitta andra stysätt" - Dagens Medicin](#)

Granskning. [Sjuksköterskor vittnar: Asylsökande och papperslösa avvisas av vården | Vårdfokus \(vardfokus.se\)](#) ; [Rätten till likvärdig vård i gungning | Vårdfokus \(vardfokus.se\)](#)

Second opinion. Rutinerna brister och få patienter känner till att möjligheten finns. [Patienter missar rätt till ny bedömning | SvD](#)

Mattias Tranberg och Carl Johan Fürst båda Palliativt utvecklingscentrum, Lunds universitet. [Brytpunktssamtal sker under år, månader och dagar före döden \(lakartidningen.se\)](#)

Emma Holmbom har tilldelats Läkaresällskapets Hippokratespris. [Hennes drivkraft är att hjälpa de allra svagaste patienterna \(lakartidningen.se\)](#)

Nytt från Smer. Opportunistisk screening. [Smer kommenterar](#)

Franklin G. Miller. [Should Ethicists Be at the Table in Public Health Policy Deliberations? - The Hastings Center](#)
Dominic J. C. Wilkinson (2022). *Deferring Decision-making in the Face of Uncertainty*. The American Journal of Bioethics.
<https://doi.org/10.1080/15265161.2022.2123975>

Vanessa N. Madrigal et al. *Bioethics for Neonatal Cardiac Care*. *Pediatrics* November 2022. <https://doi.org/10.1542/peds.2022-056415N>

Imperial College. *Neonatal Update 2022*. Monday 28 November – Friday 2 December.
[Programme-181022.pdf \(imperial.ac.uk\)](#) ; Register: [Neonatal Update 2022 - The Science of Newborn Care | Imperial College London Online Store](#)

Vecka 44

Amina Holmgren är doktorand. Hon forskar om tvångsåtgärder i somatisk vård och har hunnit publicera 3 artiklar som hon önskar sprida (bifogas som fil).

Sofie Bäärnhjelm, överläkare, psykiatriker och forskare vid Transkulturellt centrum i Stockholm, är bekymrad över förslaget om slopad rätt till tolk i vården. [Kritik mot förslag om att begränsa rätten till tolk i vården - DN.SE](#) ; Tove Lifvendahl. *Rätten till tolk. Tolkningsproblem i Tidöavtalet | Tove Lifvendahl | SvD Ledare*

Smer oktober 2022. [Ungdomsdialog om fosterdiagnostik och PGT \(smer.se\)](#)

Svenska Läkaresällskapet. Etikdelegation. Uttalande. *När patienter på grund av tillhörighet till viss grupp tackar nej till nödvändig vård.* [Svensk version \(sls.se\)](#)

David Sundemo, med dr, ST-läkare i allmänmedicin, Närhälsan Lerum. [Det brutna kontraktet – en läkaridentitet i kris \(lakartidningen.se\)](#)

Emmanuel Bäckryd, docent i smärtmedicin, Linköpings universitet. [Aristoteles tre kunskapsformer som är viktiga för läkare även i dag \(lakartidningen.se\)](#)

Intervju. [Hanne Kjöllert: ”Jag ska stå stadig som en klippa när jag möter människor i sorg och skräck” | Vårdfokus \(vardfokus.se\)](#)

Ny rapport. [Kontinuitet och fast läkarkontakt | Vård- och omsorgsanalys \(vardanalys.se\)](#)

Ny rapport. Studie om omotiverade skillnader i LSS-verksamhet, äldreomsorg och socialpsykiatri. [Ljuset på skillnader | Vård- och omsorgsanalys \(vardanalys.se\)](#)

Ny rapport om propaganda, desinformation och lögn. [Källkritik & krig - \(mediestudier.se\)](#)
Läs mer: [Ny rapport kritiserar svenska mediers krigsrapportering om Ukraina | SVT Nyheter](#)

Michael Cook. [Marketing Canadian euthanasia as a soft and comforting choice - BioEdge](#)

Ezekiel J. Emanuel, Ross E.G. Upshur, Maxwell J. Smith. N Engl J Med 2022; 387:1542-1545. [What Covid Has Taught the World about Ethics | NEJM](#)

Karen Pennar. [Pressures grow on health care industry to reduce climate pollution \(statnews.com\)](#)

David Bach. [Four scenarios for a world in disorder \(theconversation.com\)](#)

"... *the problem of cluelessness*" - att vi aldrig med säkerhet kan veta vilka konsekvenser en handling får. [Hilary Greaves "världsledande filosof om den långsiktiga framtiden" enligt Vox | Institutet för Framtidsstudier | Institutet för Framtidsstudier är en självständig forskningsstiftelse som främjar framtidsperspektiv i forskning och samhällsdebatt \(iffs.se\)](#)

Clinical Ethics Consultation Training & Education. [Ethics Consult Skills: Loyola University Chicago Health Sciences Campus \(luc.edu\)](#)

MDPI. "*Distributive Justice in Healthcare*". Special Issue Editors: Lars Sandman, Niklas Juth. Deadline for manuscript submissions: 30 September 2023. https://www.mdpi.com/journal/socsci/special_issues/ZJJ153U98N

Conference. "*Methods in Bioethics and Philosophy of Medicine*". Riga, Latvia, 23 - 26 August 2023. [The European Society for Philosophy of Medicine and Health Care \(espmh.org\)](#)